
Z prac poświęconych V Międzynarodowemu Kongresowi Sławistów.

Biuletyn Polonistyczny 5/15, 14-17

1962

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

lizy struktury kultury w poszczególnych okresach, potem dopiero nastąpić powinna analiza struktury literackiej i rozwoju stylów, gatunków i form literackich. Wysunął też postulat, aby analiza zjawisk literackich była powiązana z innymi dziedzinami historii sztuki (plastyka, muzyka). Te postulaty wywołały replikę Wyki, który w interesie książki wyraził obawę z powodu tak rozległych żądań i opowiedział się też za zajęciem się tylko dziedziną literatury.

W dyskusji wysunięto też wiele szczegółowych dezyderatów (m.in. konieczność uwzględnienia pisarzy anonimowych, roli ośrodków wydawniczych, roli przekładów, znaczenia rozwoju polszczyzny jako wyznacznika dynamiki procesów historycznoliterackich itp.).

W odpowiedzi prof. Górski zajął się kilkoma tylko problemami. Stwierdził przede wszystkim, że zarzut słabego uwzględniania życia politycznego jest niesłuszny, bo tezy wyraźnie podkreślają rolę polityki i szeroko ją uwzględniają. Literatura polityczna ma być omawiana samodzielnie o tyle, o ile posiada wartość artystyczną.

Sylwetki wybitniejszych pisarzy będą traktowane jako całości i naturalnie szerzej. Nie chce pisać historii literatury bez nazwisk autorów.

Przyjmując konieczność uwzględnienia prerenesansu nie widzi potrzeby i słuszności przesunięcia granic Renesansu do wieku XV.

Co do baroku, opowiada się za rzymskim i katolickim jego charakterem; na tym gruncie ukształtowany barok przeniknął do krajów protestanckich.

Z PRAC POŚWIĘCONYCH V MIĘDZYNARODOWEMU KONGRESOWI SŁAWISTÓW

Studia z dawnej literatury czeskiej, słowackiej i polskiej, poświęcone V Międzynarodowemu Kongresowi Sławistów. Pod redakcją Kazimierza Budzyka i Josefa Hrabáka, przy współudziale Wandy Roszkowskiej-Sykałowej i Andrzeja Sieczkowskiego

Wydawnictwo to powstało w wyniku inicjatywy Instytutu Badań Literackich PAN zmierzającej do nawiązania bliższej współpracy literaturoznawstwa polskiego z historiami literatury czeskiej i słowackiej - w obliczu V Międzynarodowego Kongresu

Slawistów w Sofii. Ponad 40-arkuszowa księga opublikowana zostanie w Wydawnictwie Zakładu Nar. im. Ossolińskich w terminie umożliwiającym zaprezentowanie jej podczas obrad Kongresu. Pomieszczone w niej prace nie zostały zgłoszone jako referaty na Kongres, niemniej jednak mieszczą się one w jego programie naukowym. Niestety, nie udało się zrealizować zamierzonej drugiej części wydawnictwa, która miała zawierać rozprawy z nowszej literatury czeskiej, słowackiej i polskiej.

Oto spis treści przygotowywanego tomu:

1. Oldřich Kralík: Od legendy ke kronice
2. Miloslav Švab: K specifičnosti počátků česky psané literatury
3. Slavomír Wollman: Takzvaný temný strědověk v slovanském dramate a divadle
4. Jiří Dánhelka: Dobová aktuálnost a lidovost Husovy české Postily
5. Emil Pražák: Český humanismus a husitská tradice
6. Zdeňka Tichá: Verš Naučení rodičům a Zrcadla marnotratných (Příspěvek k poznání vývoje bezrozměrného verše v české literatuře)
7. Hanna Dziechcińska: Kształtowanie elementów beletrystycznych wczesnej prozy pamiętnikarskiej
8. Jaroslav Kolár: K literárnímu významu českých politických satir XVI. století
9. Milan Kopecký: Tři kapitoly o české literatuře předbělohořské
10. Janusz Pelc: Przemiany monologu lirycznego w poezji polskiej schyłku XVI i XVII w.
11. Stefan Nieznanowski: Początki baroku w poezji polskiej
12. Roman Pollak: Ze studiów nad powieścią staropolską
13. Jadwiga Rytel: Z problematyki gatunków literackich w prozie staropolskiej
14. Antonín Škarka: Posvětštování náboženské literatury u Komenského, zvláště v Labyrintu
15. Barbara Otwinowska: Kola dydaktyki językoznawczej Komeńskiego w Polsce XVII w.
16. Kazimierz Budzyk: Potocki-bajkopisarz

17. Ludwika Szczerbicka-Ślęk: Niektóre problemy dumy staropolskiej
18. Teresa Kruszevska-Michałowska: Narodziny i rozwój noweli-
styki w literaturze staropolskiej
19. Helena Kapełuś: Senniki staropolskie. Z dziejów literatu-
ry popularnej XVI-XVIII w.
20. Paulina Buchwaldówna: Twórczość satyryczna lat 1696-1733
21. Josef Hrabák: K české pololidové tvorbě XVIII. století.
(Verše o perníkářství)
22. Karel Polas: Hanácké "lidové zřevohry" z XVIII. století
23. Josef Minárik: Predkollárovské rukopisné spevníky a sbor-
níky (Poznámky k charakteru a vývinu staršej slovenskej
poezie)
24. Milena Michalcová-Cesnaková: Počiatky slovenkej drámy.

Z HISTORII I TEORII LITERATURY

Prace poświęcone V Międzynarodowemu Kongresowi Sławistów
Pod redakcją Kazimierza Budzyka i Teresy Kostkiewicz.

Wymieniona w tytule księga zawiera rozprawy o charakterze teoretycznoliterackim dotyczące literatury polskiej - od Oświecenia do czasów najnowszych. Powstała ona dzięki poparciu Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego, które powitało z sympatią chęć młodszej kadry naukowej włączenia się do obrad V Międzynarodowego Kongresu Sławistów. Trzon grupy autorskiej tworzą asystenci i współpracownicy Katedry Teorii Literatury UW. Nieliczne nazwiska profesorów są tu wyrazem czegoś w rodzaju protektoratu naukowego wobec młodszych kolegów.

Spis treści

1. T. Kostkiewiczowa: Liryka i gatunki liryczne w poetykach polskiego Oświecenia
2. A.Krupianka: Normy stylistyczne pseudoklasyków w świetle wariantów edytorskich tekstów St. Trembeckiego i Fr.Ks. Dmochowskiego
3. A.Okopień-Sławińska: Wiersze nieregularne w poezji romantycznej (Szkic problemu)
4. E.Warzenica: "Powieści romantyczne" J.I. Kraszewskiego
5. M.Głowiński: Dystychy balladowe Leśmiana.
6. J.Sławiński: Awangardowe rozumienie poezji jako "języka w języku"

7. M.A. Małgowska: Gatunki reportażowo-dziennikarskie okresu dwudziestolecia (Próba typologii)
8. H. Bereza: W kręgu "walki" (O problemach stylizacji)
9. M.Głowiński: Narracje jako monolog wypowiedziany (Z problemów dynamiki odmian gatunkowych)
10. J.Trzynadłowski: Próba poetyki "science fiction"
11. J.Sławiński: Funkcje krytyki literackiej
12. H.Markiewicz: Realizm, naturalizm, typowość. Z historii pojęć i terminów.

MATERIAŁY DO SYSTEMATYKI BAJKI LITERACKIEJ

W ramach planu naukowo-badawczego Instytutu Badań Literackich PAN istnieje od pewnego czasu zespół, kierowany przez prof. Kazimierza Budzyka, którego zadaniem jest przygotowanie inwentarza bajki literackiej. Zespół działa w formach nieco doraźnych, zależnie od możliwości, jakie pozostawiają inne elementy planu naukowego IBL PAN - zależnie też od aktualnie będących do dyspozycji środków.

Inwentarz pomyślany jest w ten sposób, by ogarniał całość wchodzącego tu materiału oraz ukazywał powiązania wszystkich ekscerpowanych zakresów. Ujęciu całościowemu podporządkowana zostanie bajka literacka następujących kręgów: 1. bajka grecka i bliskowschodnia, 2. łacińska bajka wczesnołacińska i średnio-wieczna; 3. łacińska bajka renesansowa; 4. bajka polska. Niezależnie od wzajemnych powiązań wymienionych kręgów każdy wątek otrzyma odsyłacze do bajek uznanych za klasykę bajkopisarstwa europejskiego oraz do bajek ludowych. Na podstawie literatury przedmiotu dołączona zostanie także dokumentacja dalekowschodnia.

Układ inwentarza uzależniony został od potrzeb związanych z powstającą równocześnie monografią polskiej bajki literackiej. Służebny ten cel narzuca wprawdzie inwentarzowi określony charakter, jednakże jego realizacja będzie się liczyć z potrzebami inwentarza jako odrębnej jednostki erudycyjno-materiałowej.

W obecnym stanie rzeczy ewidencja wątków objęła zakres grecki i bliskowschodni; dalsze zakresy reprezentują nieuporządkowany etap zbieracki, daleki przy tym od kompletności.